Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Strabonis Geographicorvm [geographicorum] Lib. XVII

Strabo

Basileae, 1539

Epitomae libri duodecimi.

urn:nbn:de:bsz:31-67095

Visual Library

LIBRI DVODECIMI.

QVO'D Cappadocia terminatur ad auſtrum Tauro Cilicio dicto, ad ortum Armenia & Colchide, & quę interſunt diuerſarum linguarum gentibus, ad ſeptentrionem Euxino uſque ad Halis oſtia, ad occaſum uero Paphlagonia & Galatica regione, Phrygiæ finitima, uſq; ad Lycaonas & Cilices Ciliciā Tracheā incolentes.

Quòd terram quæ ad occaſum intra Taurum montem eſt proprie appellant Aſiam. Quòd Cappadociā in duas partes diuidunt, ſatrapias uocantes, è quibus alteram maiorem appellant Cappadociā quæ Taurum uerſus eſt, Alterā, quæ minor eſt, Pontocappadociā. Atq; utraq; in quinq; præfecturas diuiditur. Maior quidē, in Melitenen, Cataoniā, Ciliciā, Tyanitin, Garſauritin: minor in quinque alias, Lauinaſenen, Sargyſenen, Sarauenen, Chamannenen, Moramenen.

Quòd Commagena & Cyriſtica Sarauna auſtraliores ſint, magis autem occiduæ quàm Anthemuſia & Chalcitis Meſopotamię regiones, magisq́ orientales q̃ Cilicia iuxta Iſſum ſita: ſeptētrionaliores tandē quàm Chalcidica & Palmyrena iuxta Amanū montē iacentes. Hic pars eſt Cilicij Tauri includens ſinum Iſſicū, atq; Antitauro monti æque adiacet, itemq́ Scordiſco monti qui iuxta Pontum eſt.

Quòd Pyramus fluuius per Cataoniam regionem fluit, è medio campo fontes habens. Eſt etiā foſſa quędam memoratu digna per quā aqua puriſſima magno ſpatio occulte ſub terrā fertur, deinde tanta ui in ſummū exoritur, ut ſi quis haſtā ſuperne demiſerit, aquę impetus ita obſiſtat ut uix immergi queat. Cęterū profunditate latitudineq́ immodica delapſus, ubi Tauro ſe iunxerit mirum in modum cōtrahitur. Mira eſt pręterea montis cęſura, per quam alueus ducitur. Nam quemadmodum in petris rimam trahentibus & per mediū ſciſſis, contingit, partis unius eminentias alterius partis depreſſionibus ita conuenire, ut coniungi poſſint, ſic uidere eſt imminentes flumini petras, utrinq; fere uſq; ad ſumma montis pertendentes, duorū triúmue iugerum ſpatio, concauitates quaſdā eminentijs oppoſitas habere. Solum uero quod interiacet totum ſaxeum ualde profundā & anguſtam rupturā in medio habet, ut eam canis ac lepus tranſiliat. Longitudo eſt ſtad. circiter mille aquæductus inſtar. Tantumq́ limum è campo in mare deducit, quemadmodum & Nilus, ut huiuſmodi de eo oraculum editum feratur,

ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε πύραμος ἀργυροδίνης,
ἠϊόνα προχέων ἱερὴν ἐς κύπρον ἵκηται.

Tempus erit rapidis olim cum Pyramus undis
In ſacram ueniet congeſto littore, Cyprū.

Quòd mons Cappadociæ Argæus omniū qui illic ſunt altiſſimus eſt, ut ſūma eius nunq; niue careant. Qui eò conſcendunt, utrunq; pelagus uident Ponticū & Iſſicum. Quòd cum Cappadocia ferè tota lignis careat, Argeus tamen circumcirca ſyluam habet. Sed ſub terra frequentes ignes habet, qui noctu apparent. Ac rurſus nō procul frigidas aquas habet ſub terra occultas. Qui itaq; locorū periti ſunt caute lignantur. Ignaris periculū eſt, præſertim pecori, dum in obſcuras ignis foſſas incidūt. Quòd Mazaca Cappadocię diſtant à mari Pontico ſtad. octigentis, ab Euphrate mille quingentis, à portis Cilicijs itinere dierum ſex, à Cybiſtris ſtad. trecentis: nunc uocatur Cæſarea.

Quòd Cappadocię latitudo à Ponto ad Taurum uſq; ſtadia continet mille octingenta. Longitudo uero, à Lycaonia & Phrygia uſq; ad Euphraten fluuiū uerſus

ſus

ſus ortũ & Armeniã, ſtad. millia tria. Quòd in Cappadocia optima rubrica naſcitur, quę ideo Sinopica dicitur quòd eã mercatores in Sinopen portent. Imitatur hãc Iberica. Habet etiã iuxta Galatas metalla, et onychiti lapidis et cryſtalli cruſtas.

Quòd Halys fluuius Paphlagonas & Cappadoces diſterminat. Quòd Mithridates Eupator Ponto imperauit uſq; ad Heracleam. Occidua magis, ſub rege Bithynię degebant. Quòd Leucoſyri uocãtur qui litus Ponti tenent Cappadoces, intra Taurum conſtituti, ob colorem ita dicti: fit enim ut qui auſtraliores ſunt & orientaliores quàm ſit Taurus, nigri ſint: hi autẽ candidi ſunt. Quòd Paphlagoniam terminant à ſeptentrione quidem Pontus: ab ortu, Halys fluuius: ab auſtro, Phrygia & Galatia: ab occaſu, Bithynia. Leucoſyri uero orientaliores ſunt quàm ſit Halys fluuius, iuxta mare habitantes. Quòd Amaſtris ab muliere Amaſtride ſit dicta. Hæc uxor fuit Dionyſij Heracleæ tyranni & Oxyathris filia fratris Darij eius qui ab Alexandro fuit deuictus. Quòd quæ nunc Amaſtris dicitur Seſamus prius appellata ſit, deducta autem fuit è Cromna, Cytoro, Tio & ipſa Seſamo. Quòd Cytorus urbs à Cytoro Phryxi filio dicta ſit. Quòd quos Homerus appellat præcelſos Erythinos, duo ſcopuli ſint colore rubri, nunc Erythrini dicti. Quòd Harmena uicus ſit & portus iuxta Sinopen, munitus quidem, at deſertus, de quo prouerbium natum eſt,

ὃς φρύγων οὐκ εἶχεν ἀρμένην ἐτείχισεν.

Eſt autem uerſus iambicus. Quòd urbs Sinope Mileſiorum eſt colonia. hæc olim potens fuit, ac multas ſub ſe regiones habuit. Poſtmodum ſub Armeniorũ dominatu fuit uſq; ad Mithridatem Eupatorem. Is & natus eſt & ſepultus in Sinope. Quòd Sinope bis capta eſt, primũ à Pharnace ex improuiſo ingruente, poſtmodum à Lucullo & inſidente Tyranno, cum intus & foris obſeſſa teneretur. Nam Bachides à rege cuſtos impoſitus, ac ſemper aliquam proditionem à ciuibus ſuſpicatus, tandem multis flagris & cæde uſus eouſq; homines ad deſperationem perduxit, ut nec ſtrenue ſe tueri neq; hoſtem ex compoſito adoriri poſſent.

Quòd oraculum in Sinope fuerit, à quo Diogenes accepit reſponſum, ut monetam adulteraret. Viros claros tulit Sinope: philoſophos, Diogenem Cynicum, & Timotheum Patrionẽ: poëtas uero, Diphilũ comicum: ex rerum ſcriptoribus, Batonem. Quòd Halys fluuius ab Halibus qua perlabitur, nomẽ habet. fontes eius è magna Cappadocia quæ iuxta Pontũ eſt habent originem. Quòd poſt Halyn fluuium Gadilonetica eſt regio, fœlix tota & campeſtris atq; omnium ferax. Oues habet mollis pellis & lanæ. Quòd Amiſus, Mileſiorum eſt ædificium, regionemq; habet beatam. Quòd Iris fluuius per mediam Comanorũ urbem atq; ad ipſa Amaſiæ mœnia labitur. Quòd Strabo hic geographus ex Amaſia fuerit urbe Pontica. Quòd Themiſcyra regio fluminibus perluitur, eaq; propter ſemper herbida eſt. Eius montana ora conſita eſt arboribus & manſuetos & agreſtes fructus ferentibus, ita ut nullo anni tempore illic deſit fructus.

Quòd qui nunc Sami dicuntur, antiquitus Macrones uocabantur. Et qui nunc ſunt Chaldæi, prius uocabantur Chalybes. Quòd Strabo hos uerſus Homeri contendit enarrare,

αὐτὰρ ἁλιζώνων ὀδίος καὶ ἐπίστροφος ἦρχον,
τηλόθεν ἐξ ἀλύβης.

Hinc & Halizonos Hodiusq; & Epiſtrophus unà

Longinqua ex Alyba ducunt. Quo loco Alizones ſunt, qui nunc circa Trapezuntem habitant Chaldæi, prius quidem Chalybes dicti, & adhuc prius Alybes, unde Homerus inquit, τηλόθεν δ᾽ ἐξ ἀλύβης, Ac primum omnium Alizones. Si quidem tempore labente nomina multas mutationes ſuſcipiunt. Thraces enim Lemnum incolentes prius Sinties uocabantur, poſtea Sinti dicti ſunt, deinde Saij, iuxta illud Archilochi,

ἀσπίδα μὲν σαΐων τις ἀνείλετο

At ſcutum Saius uir ſuſtulit. Nunc Sapæ appellantur, circa Abdera urbem habitantes. Eodē modo Brygi, Breges, Bryges, Phryges, ijdē ſunt. Itē Mæones & Mennes: ad hunc itaqꝫ modū Chaldæi, Chalybes, Alybes, Longinqua ex Alyba. quo loco uox, Longinqua, adiecta huius coniecturæ nobis argumētum prębet. Sunt qui per Rhyndaci fluuij regionem Alizonas habitare dicant. Alij circa Cumas Æolicas, aut circa Myrleaticum agrum, aut circa Pygella iuxta Epheſum aut Prienen.

Quòd uocem hanc τήλοθεν δ᾽ ἐξ ἀλύβης improprie adiectam fuiſſe affirmant, quēadmodum illud τῆλ᾽ ἐξ ἀσκανίας, Longe ab Aſcania. Et de Arnæo, τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ, Hoc etenim dederat genitrix. Et de Penelope,

εἵλετο δὲ κληῗδ᾽ εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ

Ipſa manu clauim comprendit Penelopæa. Item hoc

οἰωνοῖσί τε πᾶσι.

Omnigenisqꝫ auibus. Inſuper iſtud

ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων

Quòd Pactolus fluuius & Hyllus Hermo committuntur. Oriuntur è Tmolo monte prope urbem Sardes. Quòd Armenia minor Tibarenis quandoqꝫ imperauit & Chaldæis atqꝫ Pharnacijs. Mithridates uero Eupator his ſubactis, & Colchidis & horum omnium imperium adeptus eſt. Quòd Pharnacię continua eſt Sidene & Themiſcyra. Supra has iacet Phanarœa oleis conſita & beata, inter Lycū amnem & Irim locata. Quòd ſupra Phanarœam Comana Pontica iacent, eodem nomine quo maioris Cappadociæ Comana. Quòd ob ingentem multitudinem in Corintho meretricum, & ſumptū qui in has fieri ſolitus erat, prouerbium natum ſit,

οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς κόρινθόν ἐσθ᾽ ὁ πλοῦς

Non cuiuis homini contingit adire Corinthum. ſed diuitibus ſcilicet ſolis.

Quòd Oalgaſſus mons eſt altiſſimus, Haly fluuio occidentalior, iuxta quem Domanitis & Blaena eſt regio. Cæterum per Domanitidem Amnius fluuius labitur, quo loco Mithridates Eupator Nicomedis Bithyni copias funditus deleuit, haud quidē præſens ſed per ſuos imperatores tanquā obiter re geſta. Vnde ille fugiens, cum paucis adeo in Italiam nauigauit. Hic uero ſecutus, impetu facto Bithyniam cepit, & Aſiam uſqꝫ in Cariam & Lyciam occupauit. Quòd circa Pimoliſſam & Pompeiopolim Sandaracurgium mons eſt concauus propter metallorū effoſſionem, ubi ex morbido & peſtilente aëre effoſſorum locorū multis intereuntibus, negligi metalla cœperunt. Quòd lacus qui circa Nicęā eſt urbē Aſcanius ſit dictus, itemqꝫ regio ipſa Aſcania. Quòd Bithyniā terminat Sangarius fluuius, & litus Ponticum uſqꝫ ad ipſum os atqꝫ Chalcedonem: ab occaſu, Propontis: ad auſtrum Myſia & Epictetus appellata Phrygia. Eadem quoque Helleſpontiaca Phrygia dicitur. Quòd ſinus qui circa Nicomediam eſt Aſtacenus uocatur. Quòd mons circa Cium Argantonius uocatur, porrigens ſe

uſqꝫ

uſque ad Nicomediam. Quòd Cius ſocius erat Herculis, ex Argonautis unus. Is è Colchis reuerſus urbem à ſe Cium appellatam, ædificauit.

Quòd à Pruſa oppido nomen gentile deriuatur Pruſienſis.

Quòd Aſcania à duabus gentibus ſeorſim habitabatur, Phrygibus & Myſis, teſtatur id Homerus inquiens,

μυσῶν ἀγχεμάχων ἡγήτορα

οἵ ῥα ἐξ ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοί.

Alyſorumq́ ducem bellantum comminus armis,

Illi ex Aſcaniæ campo uenere feraci. Et rurſus,

φόρκυς αὖ φρύγας ἦγε καὶ ἀσκάνιος

τῆλ᾽ ἐξ ἀσκανίης.

Phorcys & Aſcanius Phrygias duxere cateruas,

Longe ex Aſcania. Intelligit autem Nicæam. Quòd Homerus Æſapum terminum ſtatuit Troadis & Myſiæ. Videtur autem Pindarus Cyzicenus fuiſſe.

Quòd Nicæa ab Antigono ædificata ſit, Philipppi Macedonum duce, qui bello aduerſus Nicatora Seleucum interijt. Poſtea Lyſimachus illam auxit, qui cū Alexandro ſcilicet ad Indos militauit. Hic Nicæam appellauit, de nomine uxoris quæ Antipatri erat filia, ſoror Caſſandri. Quòd quæ nunc Otrœa dicitur regio, ab Otreo Phryge uocata ſit, cuius meminit Homerus,

λαοὺς ὀτρῆος.

Otræi populos. Quòd Hipparchus & Theodoſius, atque huius liberi mathematici, & Aſclepiades medicus, Bithyni fuerint. Quòd qui in Aſia ſunt Galatæ, Celtarum ſunt coloni, atque ſub Leonorio duce in Aſiam traiecerunt.

Quòd poſt Galatiam ad auſtrum lacus eſt Tatta nomine, Cappadociæ maiori adiacens, & pars eſt Phrygiæ maioris. Item quæ huic continua eſt uſq; ad Taurum. Cæterum Tatta lacus ſalis ſponte naſcentis fontes habet atq; adeo faciliter ſal rebus immerſis circungelaſcit, ut ſæpe cum funalem torquē demiſerint, ſalis coronas educant. Volucres ipſæ alis aquas contingentes facile capiuntur, cum propter ſalis concretionem cito decidant. Quòd Iſaura urbs ſit, à qua & regio Iſauria & uocabulum gentile Iſaurenſis dicitur. Quòd circa Sipylon loca Phrygia prius appellabātur. Item Tantalū & Pelopem Phrygas eſſe aiunt, & Nioben quoque. Nam Pergamena & Elaitis ad quam Caicus exit, & Teuthrania inter hęc media in qua Telephus habitabat olim, inter Helleſpontum ſunt & regionem Sipylo & quæ ſub hac eſt Magneſię, circunſtantem. Quòd Myſos, alij Myſorum Scythiæ colonos eſſe affirmāt. Alij uero quod Lydorū lingua, fagociſſima arbor, Myſos uocatur, eiuſmodi arborem in Olympo Myſio copioſe naſci, eaq; propter gentem Myſos fuiſſe appellatā. Quòd Miletus Cariæ, colonia ſit Mileti quę eſt in Creta. Quòd Lycus Pandionis filius, Solymis conditis regionē à ſe Lyciam appellauit. Quòd Bithyni ſeptentrionales iuxta Olympum iacent, Item Mygdones & Doliones. Reliquum tenent Myſi & Epicteti. Doliones autem ſunt, qui circa Cyzicū à fluuio Æſapo uſque ad Rhyndacum fluuiū & Daſcylitidem lacum. Mygdones poſt hos ſunt, uſq; in Myrleanorum Apameorum agrū.

Quòd ſupra Daſcylitidem lacū alij duo lacus ſunt, Apolloniaticus & Miletopolitanus. Quòd delubrū in Cyzico Dindymenes matris deûm, Argonautarum ædificiū eſt. Quòd potentes olim atq; pulcherrimis legibus inſtructæ ciuitates fuerint Cyzicus, Rhodos, Maſſilia, Carthago, Roma, Sparta.

Quòd Phrygiæ Epicteticæ ſint Axiani, Nacolia, Cotyaium, Mydaium, & Dorylaium urbes, & Cadi. Quòd Myſiæ pars mediterranea, ab Olympica regione in Pergamenam deſcendit, & in Caici campos. Quòd ſupra Epictetū ad auſtrum maior Phrygia eſt, quæ à ſiniſtra Piſinuntem & Lycaonas, à dextra Lydiam & Cariam relinquit. In ea eſt Phrygia quæ prætermontana dicitur, & Piſidia & Amorio & Eumenia & Synnada: deinde Apamia quæ Cibotus dicitur et Laodicęa & Coloſſæ. Quòd Marſyas fluuius ex Apamia urbe magna ortū habens, in Męandrum egreditur. Quòd curſus Męandri adeo eſt flexuoſus, ut obliquitates omnes ab eo męandri dicantur. Quòd quę circa Męandrum fluuiū eſt regio ferè tota à terræmotibus quatitur & aquis atq; ignibus peraratur, à campis incipiens uſq; ad Magneſiam & Hierapolim. Quòd Prienen quæ prius ad mare erat, Męander, facta limi aggeſtione, mediterraneam effecit, ad ſtadia ducenta quinquaginta. Quòd Typhonis caſum & Arimorum, per hanc exuſtam Phrygiam & Lydiam eueniſſe aiunt. Alij autem affirmant, etiam quæ inter Mæandrum ac Lydos ſunt, omnia eiuſmodi eſſe.

LIBRI DECIMITERTII.

QVOD à Cyzico & locis Æſapo & Granico uicinis Abydum uſq; Propontidis ora ſit maritima. Ex Abydo aūt Lectū uſq; Ilij et Tenedi & Troianæ Alexandriæ regio. His omnibus Ida imminet. A Lecto uero uſq; ad Caicum & Canas dictas, Aſſus eſt & Adramyttium & Atarneus & Pitana & ſinus Elaiticus. Quibus omnibus Lesbos inſula ex aduerſo conſurgit: deinde Cumanus ager uſq; ad Hermū & Phocenſes, hęc Æolia eſt, quam ſequitur Ionia. Quòd à Cyzico & Æſapo fluuio, uſq; ad Caicum fluuiū, regio eſt quam Homerus Troianam dicit, in octo principatus diuiſa, ſed Æolorum colonia aliter hanc diuiſionem fecit, per totam Troianam oram diſperſa, & uſq; ad Hermum fluuiū extēta. Quatuor autē ſeculis Æolica colonia, q̃ Ionica antiquior eſt. Nā Agamemnonis filius Oreſtes Æolicæ claſſi imperauit, quo in Arcadia mortuo Penthilus eius filius ſucceſſit, & uſque in Thraciam proceſſit annis poſt Troiam ſexaginta, quo tempore Heraclidę in Peloponneſum rediere: deinde Archelaus illius filius cum Æolica claſſe in eam quę circa Cyzicum & Daſcyliū eſt regionem traiecit. Graus uero filius eius iunior uſq; ad Granicum fluuiū progreſſus eſt, & traijciens in Lesbum eam occupauit. Cleuas item & Dorus & Malaus, qui & ipſi ab Agamemnone erāt profecti, primum quidem Locrida & montem Phricium, longo tempore obtinuerūt. Poſtea trangreſſi Cumas condiderunt, Phriconidas à Locrenſi monte appellatas. Quòd Priapus fluuius eſt iuxta Cyzicum, aduerſus Artacen Cyzicenam urbem conſurgens.

Quòd Æſapus fluuius Cyzico urbe orientalior eſt. Quòd à Pario oppido uſq; ad Practium oppidum occaſum uerſus ſtadia ſunt CCC. Quòd Ida mons ſcolopendræ formā habet, atq; in mediterraneam, promontorio quod circa Zeleam eſt terminatur, in pelagus autem Lecto, quod in Ægæum deſcendit.

Quòd Zelia urbs, Cyzicenorum eſt ditionis. Quòd Homerus Idam montem Lecto terminat, quod primum eſt à mari, & Zelia, inquiens,

ὑπαὶ πόδα νείατον ἴδης.

Idæ